

Reactie Geothermie Nederland BCW

Van	Geothermie Nederland
Aan	Eline van den Ende
Betreft	Reactie bepalingen BCW m.b.t. geothermie
Datum	27 mei 2024

Inleiding

De warmtetransitie is een grote maatschappelijke opgave. Gelukkig hebben we duurzame aardwarmte (geothermie) uit eigen bodem dat een fors deel van de benodigde warmte bewezen kan leveren. Individuele bewoners, gemeenten en provincies omarmen geothermie als één van de grootschalige duurzame warmtebronnen van de toekomst. Uit recent [onderzoek](#) blijkt dat 83% van de bevolking van mening is dat Nederland zoveel mogelijk zelfvoorzienend moet zijn op het gebied van energie. Geothermie is onmisbaar in een duurzame energiemix.

De ontwikkeling en exploitatie van geothermie heeft echter een aantal inherente kenmerken die, bij bepaalde beleidskeuzes rond de normering van duurzaamheid, de potentie van geothermie in de gebouwde omgeving fors kan gaan beperken. Dit zal de warmtetransitie in de gebouwde omgeving zwaar in de wielen kunnen gaan rijden.

In onderstaand stuk lichten we op hoofdlijnen deze kenmerken nader toe en pleiten wij ervoor om bepaalde ontheffingen voor warmtenetten gevoed door geothermie toe te voegen aan de duurzaamheidsbepalingen onder de BCW. Indien dat niet mogelijk is, dan willen we zo snel mogelijk met elkaar aan tafel om samen andere alternatieven te verkennen om te voorkomen dat geothermie in de gebouwde omgeving niet verder kan worden ontwikkeld.

Productie afhankelijk van geologische variabiliteit

Geothermie in de gebouwde omgeving is in Nederland relatief nieuw, al heeft de techniek zijn waarde als grootschalige, duurzame bron binnen de glastuinbouw al wel bewezen. Zo weten we dat geothermie zich op voorhand niet in alle opzichten precies laat voorspellen. Door geologische variabiliteit is namelijk het vermogen, de temperatuur, de COP en de mogelijke hoeveelheid gasbijvangst pas precies vast te stellen nadat de geothermiebron succesvol is gerealiseerd. Over deze systeemeigenschappen zijn vooraf geen harde garanties af te geven op het moment dat investeringsbeslissingen moeten worden genomen. Het kan voorkomen dat de werkelijke prestaties van een geothermiebron afwijken ten opzichte van het voorafgaand getoetste geologische onderzoek. Dit kan ook effect hebben op het behalen van de gestelde duurzaamheidsnormen.

Tegenvallende prestaties van een geothermiebron (overmacht) zouden wat ons betreft een grond moeten zijn voor een tijdelijke ontheffing voor het aangesloten warmtenet. Hierbij is een belangrijke rol voor de ACM weggelegd om de ontheffingstermijn met een redelijke termijn, passend bij de omstandigheden, te verlengen. De sector vreest dat als er geen gerechtvaardigde ontheffingsgrond voor komt, dit ertoe leidt dat warmtebedrijven/afnemers of a) niet meer zullen kiezen voor geothermie of b) dekkingsgraad en duurzaamheidsgaranties gaan eisen die een geothermieproject op voorhand simpelweg niet kan geven. In beide gevallen zal dit de ontwikkeling van geothermie sterk belemmeren.

Geogas

In het BCW voorgeschreven afbouwpad voor CO₂ is behulpzaam in het verduurzamen van de warmtetransitie. Desondanks neigt het ernaar dat de BCW nuttige fossiele warmte wegdrukt. Geothermie Nederland heeft op het gebied van geogas enkele opmerkingen.

Het water dat uit de ondergrond wordt opgepompt voor de warmte-uitwisseling in de warmtewisselaar bevat op een aantal locaties in Nederland (met name Zuidwest-Nederland) ook gas ('geogas'). Dit geogas wordt per bron naar verloop van tijd minder maar hoe snel het naar nul gaat weten we nog niet precies. Er is nu gekozen voor een ontheffing van 5 jaar maar dat is volgens ons nog geen oplossing aangezien 'geogas'-bijvangst aanwezig blijft.

Uit onderzoek blijkt dat er zorgen zijn over de balans tussen enerzijds de investeerbaarheid en aan de andere kant de betaalbaarheid voor de afnemer cq klant. Er is een passendere financiële ondersteuning nodig die voorziet in de noodzakelijke zekerheid van de investering voor de geothermiebron om het warmtenet van warmte te kunnen voorzien. Het is teleurstellend dat de investeerbaarheid van zowel het net als de bronnen onderbelicht blijven in de BCW. Bijkomende knelpunten voor de organisaties die opereren in de geothermiesector is de trage en lange besluitvorming- en vergunningsprocedures voor geothermieprojecten. In het [adviesrapport 'Geothermie in de gebouwde omgeving'](#) staan hierover diverse aanbevelingen die Geothermie Nederland nog steeds onderschrijft.

De BCW laat nog te veel onduidelijk over de kavelsystematiek. Wij blijven pleitbezorgers om warmtekavels waarin geothermie bijvoorbeeld minimaal 60% van de warmte levert uit te zonderen van de norming. Het gevolg is namelijk dat als geothermie door deze normering minder aantrekkelijk wordt de warmte in Nederland duurder zal worden, de SDE hogere bedragen moeten uitkeren, de warmtetransitie vertraagt en het [elektriciteits-grid](#) nog veel grotere problemen gaan kennen.